

CAPPELLA AMSTERDAM

BESTUURSVERSLAG 2018

Amsterdam, maart 2019

INHOUDSOPGAVE

	bladzijde
Inleiding	3
Artistieke terugblik	4
Positionering Cappella Amsterdam	9
Marketing en Communicatie	10
Zakelijke evaluatie en governance	14
Rooster van aftreden bestuursleden	17
Bijlagen:	
Functies en nevenfuncties bestuursleden	18
Speellijst 2018	20

INLEIDING

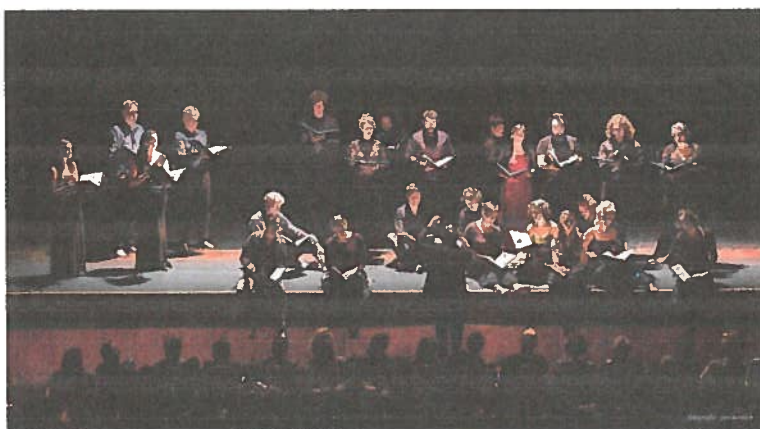
2018 was voor Cappella Amsterdam een mooi jaar. Het begon financieel uiterst spannend omdat de fondsen die nodig waren voor 2018 verre van zeker waren. De vierjarige subsidie van het Fonds Podiumkunsten (FPK) was in 2016 weggefallen, maar het eerste onzekere jaar 2017 was na moedig doorzetten in elk opzicht goed gelopen. De stemming in het koor, bij de chef-dirigent en bij het kantoor team waren daarom bij het begin van 2018 positief en vol motivatie. De concertagenda voor 2018 was vol met 80 concerten en de waardering van publiek en recensenten voor de concerten van Cappella was in 2018 programma na programma ronduit groot. Ook financieel is 2018 goed afgerond met een licht positief saldo en zijn fondsen geworven voor de jaren die volgen.

Dat geeft Cappella een goede startpositie in 2019 om te werken aan haar visie op de toekomst. Visie-ontwikkeling is nodig om artistiek continu te blijven uitblinken. In 2018 herformuleerde Cappella haar ambities om onder meer een veel groter publiek de schoonheid van klassieke koormuziek te laten ervaren. Een start werd gemaakt met visie-ontwikkeling door directie, koor en kantoor team waarover verderop in dit verslag meer.

2018 werd ook een jaar met eerste verkenningen van nieuwe wegen zoals met de 'mise en scene' bij *Again and Again* en de samenwerkingspilot met *Project Wildeman*. Over de evaluatie van die verkenningen verderop meer. In 2018 zetten wij ons jubileumprogramma voor 2020 in de stijgers en we legden de fundering voor onze toekomstige programma's *De Veelstemmige Stad* en *Kids en Koor*.

Zomer 2018 traden een nieuwe productie-manager en marketing en communicatie-manager in dienst en namen wij vol dankbaarheid afscheid van hun voorgangers. Ook wierven wij een artistiek ontwikkelaar in de persoon van Leonard Evers die 1 januari 2019 startte. Voor het koor werden sinds enige tijd weer audities gedaan hetgeen nieuw talent opleverde. En zo ontstond nieuwe instroom van 'Cappellanen' om tijdig ingespeeld te zijn op leeftijdsverloop de komende jaren.

Kortom 2018 was een jaar van veel concerten, van programmatische successen, het uitbrengen van twee cd's, wederom met een prijs (VSCD-prijs) en een jaar van ons goed klaarmaken om in 2019 onze koers voor de toekomstige jaren te kiezen en door te gaan voeren. Het bestuur dankt de zangers, het kantoor team en de artistieke en zakelijke leiding voor een spannend maar succesvol jaar.

Cappella Amsterdam met *Again and Again*

ARTISTIEKE TERUGBLIK

Wij brachten in 2018 eigen programma's, er waren artistieke co-producties met vertrouwde partners, maar ook verkenningen met nieuwe partners en er waren de concerten waar wij de eer hadden voor gevraagd te worden.

2018 Stond hiermee in het teken van *continuïteit* voor het koor en eerste verkenningen van nieuwe artistieke en zakelijke wegen. Artistieke topkwaliteit altijd voorop. En alles met continu de overweging van wat budgettair verantwoord is binnen krappe budgetten (gezien de meerjarige FPK-subsidie ontbreekt) en wat noodzakelijk is om de meerjarige subsidie in 2020 weer zeker te gaan stellen.

We brachten in 2018 vier eigen Cappella Amsterdam producties:

1. *Baltische zielen* in de Carte Blanche serie voor jonge dirigenten
2. *Dauids Boetepsalmen* van Orlando di Lasso
3. *Again and Again*, misschien wel ons belangrijkste eigen programma
4. *Josquin des Prez* (Festival Oude Muziek)

We realiseerden zestien samenwerkingsproducties:

1. *Tussen hemel en hel*, met Strijkkwartet Biënnale Amsterdam, Muziekgebouw aan 't IJ en Cuarteto Quiroga
2. Joep Beving & Maarten Vos met Cross linx
3. *Das floss der Medusa*, van Hans Werner Henze met de Nationale Opera
4. *Pergolesi en Bach*, met Holland Baroque
5. *Handel en Hayes*, met Holland Baroque
6. *And you must suffer* (reprise), met B'rock Orchestra
7. *Kullervo*, van Jean Sibelius met het Antwerp Symphony Orchestra
8. *Ein deutsches Requiem*, van Johannes Brahms met het Orkest van de Achttiende Eeuw
9. *Rothko Chapel*, van Morton Feldman met het Holland Festival
10. *Eeuwig Licht*, met LUWDIG en Bachfestival Dordrecht
11. *Zauberflöte Requiem*, met Holland Opera
12. *Die Jahreszeiten*, van Joseph Haydn met het Orkest van de Achttiende Eeuw
13. *Psalm 151*, van Boudewijn Tarenskeen met Stichting Mes in het Water
14. *De Langste Nacht*, met Project Wildeman
15. *Messiah*, van Händel met het Orkest van de Achttiende Eeuw

De gedetailleerde gegevens van alle producties vindt u in de speellijst 2018. Hieronder lichten we een aantal bijzondere producties uit, in chronologische volgorde.

◆ *Baltische zielen*

Cappella Amsterdam bracht in februari en maart drie Nederlandse première's van Estse componisten in het concert *Baltische Zielen*: *Kleine Litanei* van Arvo Pärt, het *Stabat Mater* van Tõnu Kõrvits én de *Missa*

brevis van Erkki-Sven Tüür. Het geheel stond onder leiding van de jonge dirigent Endrik Üksvärav. Met dit programma werd ook aandacht geschonken aan 100 jaar onafhankelijkheid van Estland. Het werd een reeks bijzonder geslaagde concerten.

Endrik Üksvärav dirigeert en slaat de shamanic drum.

'De verfijning streelde de oren in de uitverkochte zaal.' Telegraaf, 2 maart 2018.

"Cappella Amsterdam zong uitstekend onder Üksvārav, die met een wat stram ogende slag vloeiende resultaten behaalde." NRC, Joep Stapel, 2 maart 2018.

"Cappella Amsterdam zingt onder leiding van Üksvārav als een veelstemmig engelenkoor, transparant, homogeen en zwevend gepassioneerd." Leidsch Dagblad, Lidy van der Spek, 3 maart 2018.

◆ **Brahms Requiem**

De jarenlange samenwerking met het Orkest van de Achttiende Eeuw beleefde een hoogtepunt in 2018. Onder artistieke leiding van Daniel Reuss brachten beide gezelschappen in mei 2018 samen *Ein deutsches Requiem* van Johannes Brahms. Een tournee die werd bejubeld door zowel bezoekers als pers. Voor het eerst organiseerde ons koor een crowd funding om de uitvoering ook op cd te realiseren (zie bij marketing). Voor dit project werden Cappella Amsterdam, het Orkest van de Achttiende Eeuw en dirigent Daniel Reuss beloond met de VSCD Klassieke Muziekprijs 2018. Er kwam een prachtige en geprezen live-cd uit. De langjarige samenwerking tussen Cappella Amsterdam en het Orkest van de Achttiende Eeuw is voor ons beiden artistiek sterk en van grote toegevoegde waarde. Koor en orkest kennen elkaar goed. Met name als Daniel Reuss dirigeert zijn de projecten samen volwaardige artistieke coproducties.

'Brahms' menselijke' requiem is volledig afgestoft en klinkt verfrissend onder Daniel Reuss. Ontdaan van zijn vaak te dikke romantische jas biedt Reuss een transparante uitvoering, waarin de dramatische hoogtepunten beter tot uitdrukking komen dan in uitvoeringen die grootser en volumineuzer van opzet zijn.

De grootste verdienste van deze uitvoering is de woordelijke verstaanbaarheid van de teksten door de zorgvuldige dictie van koor en solisten. Daarbij helpt ook dat de balans tussen koor en orkest optimaal is.

Cappella Amsterdam en het Orkest van de Achttiende Eeuw bewijzen opnieuw dat ze een fantastische combinatie vormen. De sopraan Carolyn Sampson en de bariton André Morsch zijn volledig in harmonie met de visie van Daniel Reuss op de verhalende kracht van dit geliefde koorwerk.'

Uit het VSCD-juryrapport

Daniel Reuss
voor koor en
orkest met
Brahms'
Requiem

◆ **Orlando di Lasso – Davids Boetepsalmen**

Meer dan 2000 werken schreef Orlando di Lasso en hij toont zich met het grootste gemak een meester in elk genre: missen, motetten, chansons, madrigalen, dansen en nog veel meer. Zijn genialiteit, onvoorstelbare energie, ernst vermengd met humor, vroomheid verzacht door luchthartigheid, bijzonder

taalgevoel en zijn beheersing van alle muzikale technieken, maakten dat mogelijk. Maar het zijn vooral de motettenreeksen, waaronder *Davids Boetepsalmen* , waarin de geniale componist zichzelf overstijgt en een pure schoonheid bereikt die tot in de kleinste details wordt uitgewerkt.

◆ ***Again and Again – Josquin des Prez en David Lang***

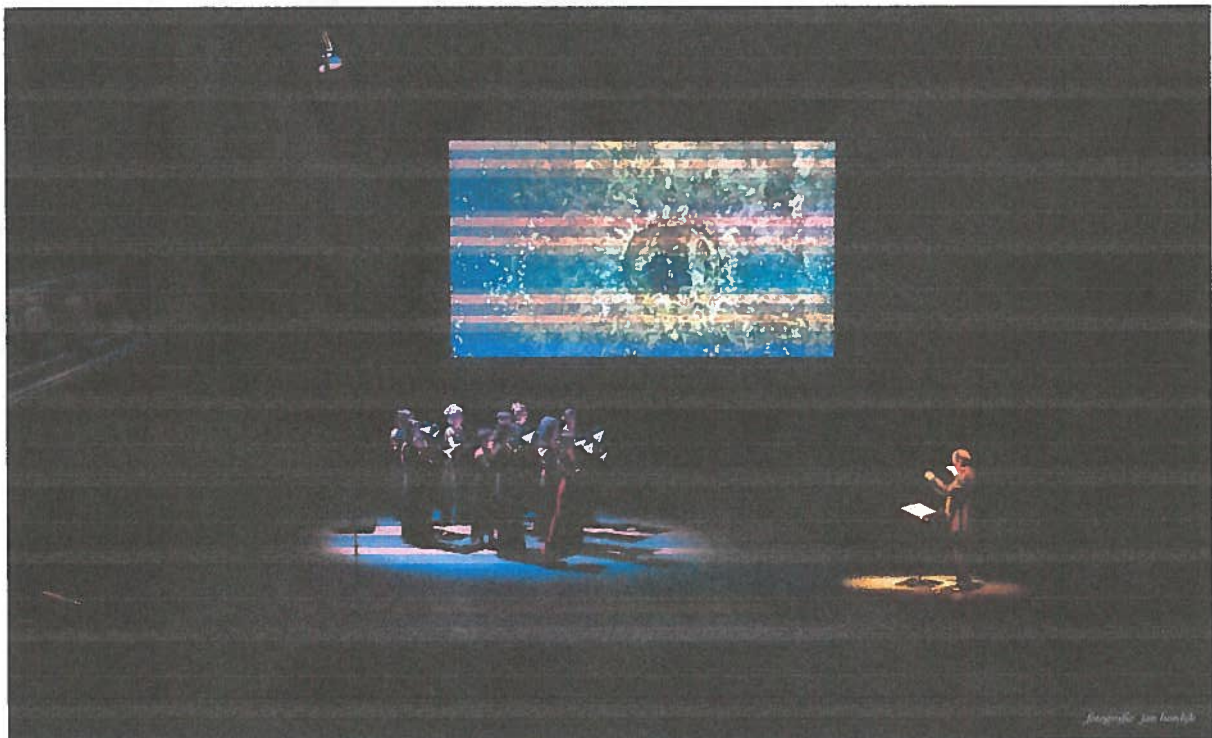
Aan het begin van de herfst bracht Cappella Amsterdam een ode aan het leven met werken van de oude meester Josquin des Prez (ca. 1450/55-1521) en de hedendaagse Amerikaanse componist David Lang. Alle aspecten van het leven toen en nu kwamen aan de orde: van begin tot einde, van verdriet en straf tot liefde, verzoening en berusting. Een a capella programma vol passie en bezinning, vergezeld in twee concertzalen van een bijzondere mise en espace met videobeelden onder regie van Marie Martinez.

Bij dit programma dat in 7 concertzalen door heel Nederland klonk, hebben wij tevens inleidingen verzorgd. In Utrecht en Den Bosch heeft Daniel Reuss Master Classes aan amateurkoren gegeven. Ook gaf Daniel een Master Class aan Conservatoriumstudenten in Utrecht bij de raccord van *Again and Again* .

“Hoewel begrijpelijk is dat Cappella Amsterdam nieuwe wegen zoekt, is deze theatrale verbeelding misplaatst en ontbreekt ze gelukkig op de andere speelplekken. De puurheid van de koorzang is zó prachtig en roept voldoende beeld op, dat er niets aan hoeft te worden toegevoegd.” NRC, Kester Freriks, 2-10-2018

“Soms was er een prachtig contrapunt van beelden: de slepende hand op het scherm en het voortgesleepte doek op het toneel. Ook het langzaam naar voren en/of achteren lopen van het koor als geheel was zeer indrukwekkend.”

Anonieme reactie n.a.v. bezoekers-enquête

Daniel Reuss dirigeert het koor bij *Again and Again* met mise en espace met videobeelden

Wij deden uitgebreid publieksonderzoek in Leiden en Amsterdam na dit concert mede gericht op de mise en espace. De muziek werd zeer hoog gewaardeerd met een gemiddelde van 9,3 op een schaal van 10. Enkele commentaren:

- *“Een adembenemend mooie uitvoering.”*

- *“De koorklank van Cappella Amsterdam is elke keer betoverend mooi en homogeen, zodat ook de verschuivingen in harmonie uitstekend te horen zijn.”*
- *“De vertolkingen zijn indringend, doen volledig recht aan de tekst en de verklanking daarvan en zijn elke keer oorstrelend heerlijk.”*

Over de mise en espace was het publiek veel minder enthousiast. Een enkeling waardeerde het zoeken naar vernieuwing of vond de video-beelden en bewegingen van het koor een welkome en emotionele aanvulling of afwisseling op de muziek. De grote meerderheid van het publiek wees de mise en espace echter af. Het gemiddelde cijfer was een 5. Enkele commentaren:

- *“Ik vond zelf de podiumregie vaak weinig toevoegen. De verschillende opstellingen vond ik mooi en zorgden ook voor afwisseling, maar de bewegingen vond ik vaak eerder afleidend dan een gepaste toevoeging.”*
- *“Voegden voor mij niets toe aan de muziek. Leidde eerder af.”*
- *“Soms zeer ondersteunend en ontroerend bij de muziek zoals composities van Lang.”*

Videobeelden van de mise en espace bij Again and Again

Onze eigen evaluatie leverde de volgende conclusies op:

- Een mise en espace willen we beter aankondigen, zodat de verwachtingen van het kaartjes kopende publiek worden gemanaged.
- Een mise en espace bij een *concert* willen we aanvullend laten zijn en nooit de aandacht voor de muziek laten verstoren door te veel gebeurtenissen op het toneel tegelijk;
- Wij willen artistiek beter afwegen of trainen als wij zangers dingen laten doen waarin zij geen professionals zijn;
- Artistiek vraagt het samengaan van muziek en mise en espace meer tijd en overleg van regisseur en dirigent. De ‘flow of the story’ moet helderder overkomen met handreikingen naar het publiek;
- Voor de koorleden is het zeer leerzaam geweest betreft hoe je houding op het toneel kan zijn en betreft zelfverzekerdheid daarover. Het was voor koor en dirigent een belangrijke ontwikkeling waarvan men genoten heeft;
- Wij zullen doorgaan met de ontwikkeling van ‘performance on stage’ passend bij de nieuwe positionering van Cappella Amsterdam waar we nu aan werken.

[Handwritten signature]

◆ *Psalm 151*

In het nieuwe werk *Psalm 151* van componist Boudewijn Tarenskeen vertolken zeven zangers van Cappella Amsterdam samen met accordeondoetoe TOEAC of organiste Gerrie Meijers (afhankelijk van de locatie) acht zeer verschillende interpretaties van psalmen. Diverse bekende auteurs schreven acht hoogstpersoonlijke liedteksten, variërend van een woordloze haiku tot een vuistdik pamflet. De teksten van o.a. Freek de Jonge, Judith Herzberg en Ramsey Nasr, vormen het uitgangspunt van Tarenskeens compositie.

“De toonzetting van acht alternatieve ‘psalmteksten’ nam anderhalf uur in beslag en was een lange zit. Dat lag niet aan de uitvoering door Cappella Amsterdam. De zang en voordracht (er was heel veel voordracht) waren uitstekend, met als enig minipunt dat de accenten van de buitenlandse zangers opvallend hoorbaar waren. Het lag vooral aan de teksten – waarvan het gros qua vorm niks met psalmen van doen had en enkele veel te lang waren – en de compositie.” Dagblad van het Noorden, Job van Schaik, 12-11-2018

Zangers en
accordeonspelers bij
Psalm 151

◆ *De Langste Nacht*

Dit programma betrof een pilot met *Project Wildeman*. *De Langste Nacht* is een theateraal concert. Met *De Langste Nacht* onderzochten *Project Wildeman* en Cappella Amsterdam de Nederlandse tradities rondom de winterwende op 21 december. Door het onderzoeken van onze oude tradities en deze eigentijds te maken, ontstond een voorstelling die de bestaande rituelen een nieuwe relevantie geeft.

We namen ons publiek zowel muzikaal als theateraal mee op een spirituele zoektocht: muzikaal, door het botsen dan wel laten samensmelten van oude, spirituele muziek met hedendaagse en nieuw gecomponeerde repetitieve muziek. Theateraal, door een heldere dramaturgische lijn op basis van onze teksten - zowel gesproken als gezongen.

Concert *De Langste Nacht* in de Waalse kerk te Amsterdam

- De combinatie van Project Wildeman en Cappella Amsterdam is er op het eerste gezicht eentje van extremen. Toch was het resultaat in aanleg vol potentie en op momenten muzikaal meeslepend en was de samenwerking vol energie en motivatie. In de evaluatie werden op alle vlakken veel punten genoteerd die in de voldragen voorstelling die voor 2019 gepland is veel attentie behoeven (synopsis, vertelling, muziek, licht, geluid, regie en zo meer). De motivatie is er niet minder om.

◆ CD

In de zomer van 2018 verscheen bij Harmonia Mundi de cd *Miserere Mei Deus* met geestelijke werken van Josquin des Prez. Een gedeelte van deze opname werd live uitgevoerd tijdens het Festival Oude Muziek en tijdens het programma 'Again and Again'.

'Daniel Reuss weet precies hoe deze muziek tot klinken moet worden gebracht en met zijn enorme ervaring in zowel het orkest- als koorrepertoire weet hij ook als geen ander aan deze devote muziek de nodige spanning te verlenen zonder daarbij echter het historiserende karakter geweld aan te doen. De in de Waalse Kerk in Amsterdam gemaakte opname is een juweel.'
Aart van der Wal, Opus Klassiek, oktober 2018

POSITIONERING CAPPELLA AMSTERDAM

Cappella Amsterdam draait momenteel goed. Ondanks het wegvallen van de subsidie van het Fonds Podiumkunsten (FPK) is onze concertagenda goed gevuld. De recensies zijn zeer positief (zie elders) en het publiek stroomt toe naar onze concerten. De koorleden en de dirigent zijn geïnspireerd en werken op topniveau.

Dit is voor ons het moment voor een artistieke herbezinning om een aantal redenen. We kénnen de kracht van gezongen muziek. Veel meer mensen willen we daarmee bereiken. Daarnaast willen we artistiek nieuwe wegen verkennen en bezien of we ons huidige en toekomstige publiek herkenbare programmajnen kunnen bieden. Deze herbezinning en vernieuwing is meteen ook wat er nodig is voor financiële steun van het FPK in de volgende kunstenplanperiode. Zonder vernieuwing geen toekomst.

Vragen stellen

Vijftig jaar bestaan wij in 2020. Nog weer vijftig jaar willen wij door en daar moeten wij klaar voor staan. Wat wordt onze artistieke rode draad en hoe borgen we die lijn?

Wie ons kent is over het algemeen zeer positief en enthousiast. Maar hoe breed kent men Cappella Amsterdam? Weten we nieuwe groepen te bereiken? Waarom doen wij wat wij doen? Hoe komen wij tot onze programmakeuzes? Wat gebeurt er in de buitenwereld? Wat is onze positie in het veld?

De discussie over al deze vragen hebben wij afgelopen najaar met héél Cappella ingezet. Daarvoor hebben wij onder meer twee 'bosdagen' gehad in december 2018 met circa 15 koorleden, de artistieke en zakelijke leiding en het kantoorteam. Wij hebben daarbij de hulp ingeroepen van twee strategische denkers, Martijn Benschop en Heidi Vandamme, die tevens de vertaling naar marketing en communicatie kunnen maken voor ons. Onze artistieke adviesraad en ons bestuur zijn betrokken. Wij hebben het

gesprek met publieksgroepen ingezet (middels vragenlijsten en focusgroepen) en wij hebben andere belanghebbenden zoals concertzalen en subsidieverstrekkingen bevroegd.

Dat levert ons voorjaar 2019 onze herziene missie en visie:

- wie zijn wij en waarom doen wij wat wij doen
- wat is onze positionering in de klassieke muziekwereld
- welke (nieuwe) publieksgroepen willen wij bedienen
- wat is onze artistieke visie voor de komende jaren

En het levert ons plannen op hoe wij onze missie realiseren:

- de programmalijnen voor de komende jaren
- plannen voor manier van presenteren, partnerkeuze, nieuwe podia, nieuwe media
- een marketing-, communicatie- en verkoopplan

Ankerpunten en ambities

Welke denkrichtingen of ankerpunten zijn nu in de voorbereiding van het gesprek binnen onze gelederen zichtbaar:

- Natuurlijk willen wij absolute wereld-top klassieke koormuziek blijven brengen, trouw zijn aan onze identiteit en blijven doen waar we goed in zijn;
- *Maar verder willen wij vooral nieuwe groepen mensen beroeren en betrekken. Mensen motiveren en verbinden en zo bijdragen aan onze samenleving;*
- We willen de klassieke koorkanon van meesterstukken continuïteit geven;
- We willen helder artistiek positie kiezen in de muziekwereld en als zodanig bekend worden;
- We willen fair practice arbeidsvoorwaarden voor onze medewerkers en diversiteit nastreven;
- We willen een langjarige ondersteuning/subsidie door het FPK realiseren.

Wij verwachten einde voorjaar 2019 de uitkomsten van dit positioneringsproces te kunnen presenteren.

Twee projecten voor ons jubileumjaar 2020 zijn in 2018 al in voorbereiding genomen: *Kids en Koor* en *De Veelstemmige Stad*. *Kids en Koor* wordt een educatieprogramma voor kinderen uit groep 3 en 4 uitmondend in een muziektheatervoorstelling op scholen. Bij *De Veelstemmige Stad* zoeken wij de samenwerking met totaal andere muziekculturen die ons land rijk is. Voor beide programma's zijn veel verkennende gesprekken met mogelijke partners gevoerd.

MARKETING EN COMMUNICATIE

Doelgroepen

Onderdeel van de nieuwe visie van Cappella Amsterdam zal dus een heldere positionering van Cappella Amsterdam in het klassieke veld zijn en daarmee een tevens nieuwe marketingstrategie. Deze zaken zullen in de loop van 2019 naar buiten zichtbaar en merkbaar worden. In 2018 leunden wij op de volgende doelgroepindeling:

1. Binden en koesteren bestaand publiek

Onze bestaande publieksgroep bestaat uit een harde kern van liefhebbers van koormuziek in het algemeen en die van Cappella Amsterdam in het bijzonder. Die harde kern breidt zich, al naar gelang het soort programma, uit naar het 'reguliere concertpubliek' voor klassieke kamer-, orkest- en hedendaagse muziek. Dat publiek laat zich als volgt beschrijven:

De conservatieve muziekliefhebber: regelmatig concertbezoek van klassieke muziek, veel cultuurconsumptie thuis, affiniteit met verdieping en cultureel erfgoed maar minder met innovatie.

Kritisch op nieuwe ontwikkelingen die Cappella inzet. Leeftijd: 45-75

De trendgevoelige muziekliefhebber: bezoekt o.m. Holland Festival, North Sea Jazz Festival, Muziekgebouw aan 't IJ, Concertgebouw, belangstelling voor muziekactualiteit en innovatie. Apprecieert het experiment zoals Cappella dat nu bij gelegenheid inzet. Leeftijd: 30-50.

De kritische avontuurlijke en verkennende muziekliefhebber: brede culturele interesse, no-nonsense mentaliteit, cultuurconsumptie uit en thuis, belangstelling voor innovatie, leeftijd: 35-65.

Deze muziekliefhebbers koesteren we, spreken we aan en beschouwen we als het fundament van onze publiekswerving: zij kopen abonnementen, maken deel uit van de achterban en kunnen optreden als ambassadeurs.

2. Vergroten bereik liefhebbers klassieke muziek

Tegelijkertijd realiseerden we ons dat het potentieel van deze publieksgroep van liefhebbers van klassieke en hedendaagse muziek groter is dan we nu bereiken en we zetten ons in om die te bereiken. Daartoe waren wij aanwezig in bladen en platforms zoals Klassieke Zaken, Luister en Vocaal en maakten wij content voor sociale media die aantrekkelijk is voor een brede doelgroep. Wij investeerden steeds meer middelen in betaalde media zoals driehoeksborden-rondes, flyerrondes, gerichte advertenties, waar mogelijk in goede samenwerking met concertzalen. Wij zorgden waar mogelijk voor verslaggeving en vermelding in kranten en op radio.

3. Werven nieuw publiek

De projecten die we presenteerden, boden door hun inhoud en door de samenwerkingspartners handvatten om niet alleen het bestaande publiek te binden en uit te breiden, maar ook nieuwe publieksgroepen te werven. We bekeken per programma welke aanvullende doelgroepen geïnteresseerd zouden zijn voor de concerten en hoe die te bereiken.

Bezoekersaantallen

Cappella Amsterdam mag rekenen op een trouw publiek dat regelmatig de uitvoeringen bezoekt. Op basis van één meting bij *Again and Again* in Leiden schatten wij het nieuwe publiek van Cappella bij eigen producties zeer voorzichtig op 10% in 2018. Omdat wij ons publieksbereik willen vergroten en haar samenstelling begrijpen, zullen we de komende jaren steeds beter gaan meten en streefcijfers vaststellen.

Bij de eigen producties was het gemiddeld aantal bezoekers per concert 293. In 2018 bezochten 46.739 mensen de 80 concerten van Cappella Amsterdam (gemiddeld 584 per concert met behoorlijke spreiding). 2018 kende een flink aantal grote producties en natuurlijk gewoon veel concerten waardoor het aantal bezoekers piekte. In 2017 hadden wij 27.824 bezoekers.

	Aantal concerten	Aantal bezoekers	Minimum aantal bezoekers	Maximum aantal bezoekers	Gemiddeld aantal bezoekers
Eigen producties		4.103			293
Coproducties		42.636			

Concerten in het buitenland

2018 was een jaar met veel zeer gewaardeerde buitenlandse concerten (15). We zongen *And You Must Suffer* in Rouen (2 maal), een reprise van de eerdere productie met de mise en scene van Pierre Audi. We zongen het prachtige verhaal *Kullervo* van Jean Silbelius met het Antwerp Symphony Orchestra in Antwerpen. Onze eigen productie *Again and Again* brachten wij in Turnhout bij het Festival van Vlaanderen. Samen met het Orkest van de Achttiende Eeuw zongen wij onder leiding van Marcus Creed *Die Jahreszeiten* van Joseph Haydn in Bologna, Perugia en Rome en onder leiding van Daniel Reuss de *Messiah* van Georg Friedrich Händel in Porto, Madrid, Malaga, Tenerife en Valladolid. Bij deze concerten (8) zongen wij samen met de lokale zeer enthousiaste amateurkoren.

Daniel Reuss

Crowd funding en donateurs

In het voorjaar 2018 is er een grote crowd funding opgezet om de productie van de cd *Ein deutsches Requiem* mede mogelijk te maken. Op deze manier was er niet alleen extra aandacht voor de bijbehorende concertreeks in mei 2018 maar kwam er ook een substantieel bedrag binnen aan extra donaties. In totaal hebben ruim 280 personen bijgedragen aan deze actie en kon er een bedrag van €14.951 worden opgehaald. Tenslotte leverde de crowd funding veel nieuwe liefhebbers op voor onze nieuwsbrief.

De stijgende lijn van structurele donateurs zet zich voort, het aantal groeide van 104 naar 148. Er waren minder eenmalige donaties ten opzichte van vorig jaar, dit komt voornamelijk vanwege de specifieke actie rondom de Brahms cd. Het bedrag aan donaties (exclusief crowd fundings) bedroeg €22.985. Gemiddeld doneerde men 155 euro per persoon. Er is een start gemaakt met een nadere analyse van donateurs en ons donateursbeleid in aanloop naar een betere registratie en monitoring.

Conventionele doelgroepenbenadering

Cappella Amsterdam benadert zijn doelgroepen met verschillende media. Conventioneel zoals via de seizoensbrochure, serieflyers en posters in verschillende steden, advertenties in verschillende bladen en via free publicity.

Website

Uit de statistieken blijft dat de site 78.469 werd bezocht. Aan een verdere analyse wordt momenteel gewerkt i.s.m. een onderzoeksbureau.

Nieuwsbrief

Sinds november 2018 werken we met een nieuw systeem voor het versturen van nieuwsbrieven en het bijhouden van emailadressen van geïnteresseerden, te weten MailingLijst. De lay-out van onze mailings is verder geprofessionaliseerd en maakt het mogelijk om een flexibele inhoud samen te stellen. Ook maakt dit systeem het mogelijk om beter inzicht te krijgen in marketinggegevens rondom mailings en is er meer aandacht voor de privacy. Het nieuwsbriefbestand zelf werd opgeschoond en is desondanks gegroeid naar een aantal van 1783 abonnees. Dit is mede te danken aan de enquête die is verstuurd via het Muziekgebouw waarbij men ook interesse voor onze nieuwsbrief kon aangeven. Ook zijn er online advertenties gestart om meer abonnees te werven.

Nieuwsbrief vernieuwd

Beste Cappella-liefhebber, geachte heer/mevrouw

wellicht heeft u het al gemerkt, deze nieuwsbrief is in een nieuw jasje gestoken. We zijn blij met het frisse ontwerp, dat meer aansluit bij onze website en brengen u met liefde en plezier een overzicht van onze komende activiteiten. Wat dacht u van ons spannende

Social Media

In 2018 was Cappella Amsterdam in toenemende mate actief op Facebook met advertenties (4985 volgers), Twitter (2220), Instagram (644) en Youtube. Wat met name opvalt is de groei van Instagram, met een ruime verdubbeling van het aantal volgers ten opzichte van 2017 (van 274 naar 644).

FA

Vermeldingen offline en online

In 2018 zijn er in Nederland 194 offline artikelen en aankondigingen verschenen waarin Cappella Amsterdam en/of Daniel Reuss genoemd worden met een media-waarde van € 554.639,-. Daarnaast waren er diverse publicaties in buitenlandse media, met name rondom het verschijnen van onze nieuwe cd's. Via een newsalert worden we ook geattendeerd op online vermeldingen.

Radio en TV

Verscheidene concerten van Cappella Amsterdam werden uitgezonden op radio 4 en een enkele op CLARA.

Onderzoek

In het kader van het positioneringstraject van Cappella Amsterdam is in samenwerking met Muziekgebouw aan 't IJ in november 2018 een grote publieksenquête uitgezet (digitaal) onder bezoekers van het Muziekgebouw die de afgelopen seizoenen een of meerdere concerten hebben bezocht van Cappella Amsterdam. De uitnodiging om de enquête in te vullen is verstuurd naar 1947 emailadressen. De respons was groot, 21% heeft daadwerkelijk de enquête ingevuld. Cappella krijgt als gemiddeld cijfer een 8,7! We zijn erg blij met de concrete resultaten, aanbevelingen en opmerkingen die gemaakt zijn. Enkele reacties:

"Ik vind Capella Amsterdam een fantastisch goed koor, maar houd minder van a-capella programma's, die vind ik vaak te weinig afwisselend, houd mijn aandacht er niet bij. Dus ik bezoek het koor het liefst als ze samenspelen met een orkest. En verder: moedig voorwaarts, jullie zijn een superkoor!"

"De variatie in programmering en mis-en-scène van Capella spreekt mij bijzonder aan!"

"Jullie zijn absoluut de moeite waard. Capella Amsterdam kan doorslaggevend zijn bij het maken van mijn keus voor een concert."

"Het zit nog helemaal in mijn lijf. Kan wel huilen tijdens een concert."

"Woorden schieten vaak tekort."

Een selecte groep respondenten is uitgenodigd om in een kleine groep met ons in gesprek te gaan. De eerste sessie heeft inmiddels plaatsgevonden. In de toekomst willen wij dit blijven doen.

Veel kwalitatieve feed back zal worden gebruikt in de visievorming en marketingplanning waar wij momenteel mee bezig zijn.

ICT

In het najaar 2018 is Cappella Amsterdam overgestapt op Google G-suite voor het beheer van onze bestanden en mailboxen. Onze vaste vrijwilliger is begonnen met het opschonen van het CRM-systeem en helpt ons ook met het aanvullen van ontbrekende informatie. Zo is er tevens een belangrijke stap gezet in het digitaal ontsluiten van onze bibliotheek (bladmuziek).

ZAKELIJKE EVALUATIE

Het exploitatieresultaat over het jaar 2018 eindigt rond nul (€789). Het bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve (per 31 december 2018 € 143.164,-).

Er zijn, naast fondsen voor het jaar 2018 meerdere fondsen geworven voor de jaren 2019 en 2020 om te investeren in onze programma's en onze positionering en marketing. Ammodo besloot ons met ingang van 2018 drie jaar te ondersteunen op vele projecten en Gieskes-Strijbis besloot onze vernieuwing en positionering te ondersteunen. Wij zijn beide fondsen daarvoor zeer dankbaar. Ook het Amsterdams Fonds voor de Kunst steunt Cappella meerjarig en die steun is zeer belangrijk voor ons voortbestaan. De jaren 2019 en 2020 zijn daarmee nog zeker niet geheel gedekt. Maar de financiële situatie van Cappella Amsterdam is voor de korte termijn positief te noemen.

Om de continuïteit te waarborgen wordt hard doorgewerkt aan de werving van projectmatige en meerjarige ondersteuning door meer private fondsen. Dit alles ter overbrugging naar de volgende kunstenplan periode 2021-2024 waarin het wederom verwerven van de FPK-subsidie letterlijk van enorm groot belang is. De fondsen die ons nu steunen zullen dat niet structureel doen. De volgende aanvraag dient in januari 2020 ingediend te worden en aan die aanvraag wordt nu reeds hard voorbereid.

2018 piekte met 80 concerten. Voor het jaar 2019 is de continuïteit gegarandeerd met zeker 58 concerten, zowel eigen producties als coproducties. De reserves en toegezegde fondsenbijdragen zijn voldoende om aan alle verplichtingen te voldoen. De middelen voor 2018 waren afkomstig uit: projectsubsidies van het Fonds Podiumkunsten en Fonds21, de meerjarige subsidie van het Amsterdams Fonds voor de Kunst en Ammodo, subsidies van het Prins Bernhard Cultuur Fonds, Dioraphte, het Elise Mathilde Fonds, het K.F. Hein fonds, het fonds Fentener van Vlissingen, het Cultuurfonds BNG, het Kersjesfonds, De Nederlandse Bank en een schenking van een privé persoon.

Vanaf 1 januari 2014 tot 30 juni 2018 (4,5 jaar) ontving Cappella Amsterdam als penvoerder en coördinator voor het Europese Tensio-project financiële bijdragen t.w.v. van € 1.164.300,- beschikbaar gesteld vanuit het Culture Programme van de Europese Unie. In het project participeerden 13 koorpartners uit 10 Europese landen. Een samenwerking met veel kruisbestuiving in elke zin. De eindafrekening vond in het jaar 2018 plaats en is opgenomen in de jaarrekening 2018 van Cappella Amsterdam.

De omzet uit concerten nam in 2018 flink toe (€639.000) ten opzichte van die van 2017 (€292.000). Een flinke prestatie. De inkomsten uit private fondsen stegen en dat was ook nodig ter compensatie van het wegvallen van de meerjarige bijdrage van het Fonds Podiumkunsten.

De liquiditeit bedraagt per ultimo 2018 (current ratio) 1,85. Het eigen vermogen op 31.12.2018 bedraagt €143.164,-. De solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen) bedraagt 46%. Bestuur en directie zijn van mening dat op basis van het eigen vermogen en het gevoerde beleid, de stichting voor 2019 aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

ORGANISATIE

De artistieke leiding is in handen van Daniel Reuss (freelance) en de zakelijke leiding wordt verzorgd door Bas van Drooge (dienstverband van 0,9 FTE, contract eindigt per 1/10/2020). Leonard Evers is sinds 1 januari 2019 artistiek ontwikkelaar dienstverband 0,5 FTE). Jacqueline La Rooy (dienstverband van 0,7 FTE) vervult de functie van manager productie. Hans Schimmel (dienstverband van 0,8 FTE) is manager marketing en communicatie. De tweede helft van 2018 was Fenneke Maurice aangetrokken als projectleider artistieke ontwikkeling ter voorbereiding van de start van Leonard Evers als artistiek ontwikkelaar.

SAMENSTELLING BESTUUR 2018

Voorzitter: de heer Job Cohen

Penningmeester: de heer Jan Boekelman

Secretaris: mevrouw Martine Willemsen

Bestuursleden: de heer Wim Plaizier en mevrouw Eva Postema

In het jaar 2018 hebben 4 bestuursvergaderingen plaatsgevonden.

SAMENSTELLING ARTISTIEKE ADVIESRAAD 2018

Voorzitter: de heer Keimpe Algra

Leden: mevrouw Jacinta Wetzer en de heer Elmer Schönberger

GOVERNANCE CODE CULTUUR, CODE CULTURELE DIVERSITEIT EN FAIR PRACTICE CODE

Het bestuur van de stichting conformeert zich aan de vigerende Governance Code Cultuur. De acht principes voor goed bestuur, zoals neergelegd in de laatste versie van de code, worden gevolgd. Het bestuur functioneert volgens het bestuur-model en houdt de principes daaruit continu in het oog. De voorzitter en de leden van het bestuur ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Cappella Amsterdam is een stichting.

De bezoldiging van de kantoormedewerkers die voor de stichting werkzaam zijn, wijken niet noemenswaardig af van hetgeen in de ensemblesector gebruikelijk is. De betaling van de zangers is aanzienlijk lager dan de honoreringsrichtlijn voor ensembles voorschrijft. Daarom is besloten hun honorering per 1 januari 2019 met 7% te verhogen. Ook is besloten dat zangers bij ziekte tijdens een project zullen worden uitbetaald (half voor repetities en heel voor een concert); dat was voorheen niet zo. Het kantoorpersoneel en de artistieke leiding hebben per 1 januari 2019 een indexering van hun honorarium van 2% gekregen. Voor het personeel in dienstverband is per 1 januari 2019 een arbeidsongeschiktheidsverzekering afgesloten. Op initiatief van onder meer Cappella Amsterdam wordt momenteel door het NAPK en haar leden een CAO voor muziek-ensembles doordacht en voorbereid voor bespreking met de bonden.

Er is binnen het bestuur van Cappella Amsterdam een vertrouwenspersoon waar mensen rechtstreeks terecht kunnen (Dhr. Wim Plaizier). Er zijn minstens twee maal per jaar koorvergaderingen en er is een koorvertegenwoordiging van drie personen die met de directie regelmatig contact heeft en bij bestuursvergaderingen aanwezig is. Het kantoorteam heeft wekelijks werkoverleg. De penningmeester van het bestuur heeft regelmatig contact met de zakelijk leider en een enkele maal tevens met de boekhouder. Afgelopen jaar hebben de koorleden een evaluatiegesprek kunnen hebben met de directie over hun prestaties en andere zaken die bespreking behoeft. Er hebben 27 koorleden een evaluatiegesprek gehad. De directie streeft een cultuur van openheid en aanspreekbaarheid na en wil hierin verdere stappen zetten. Onderdeel daarvan zijn zorgvuldigheid en openheid over casting per programma (inzicht in bezetting per programma via dropbox; zorgvuldige communicatie over casting) en het creëren en behouden van een sfeer van vertrouwen. Ook streven wij ernaar zeker een jaar vooruit de zangers inzicht te geven in hun werkzekerheid.

Cappella onderschrijft het belang van de Code Culturele Diversiteit. Cappella ziet in de praktijk dat de diversiteit van cultureel afgestudeerden van het Conservatorium die auditie doen bij het kamerkoor gering is: het betreft met name autochtonen en westerse allochtonen. Cappella werkt met buitenlandse zangers uit verschillende Europese landen (Duitsland, Groot-Brittannië, Estland, Letland, Spanje, Frankrijk, Verenigde Staten) die zich deels in Nederland hebben gevestigd. Afkomst van zangers speelt geen rol in de selectie; er wordt uitsluitend geselecteerd op stemkleur en vakmanschap. Binnen het ensemble en de organisatie is er een evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen.

Cappella wil een cultureel diverse organisatie en bestuur en geeft hier bij de invulling van vacatures zeer

gericht aandacht aan door de media waarin geadverteerd wordt en door het aanspreken van letterlijk diverse netwerken. Hopelijk dat deze inzet in 2019 vrucht draagt. De Keuze van partners en programma's gaat ons komende seizoenen ook aangrijpingspunten geven om diversiteit van publiek na te streven.

Cappella Amsterdam is er in het verslagjaar opnieuw in geslaagd hoogwaardige artistieke prestaties te leveren in binnen- en buitenland. De vooraanstaande positie van het koor en haar artistiek leider Daniel Reuss wordt in brede en steeds bredere kringen herkend en erkend. Cruciaal voor haar voortbestaan zal het opnieuw verkrijgen van meerjarige Rijkssteun zijn voor het jaar 2021 en daarna. Alle inzet is gericht op voortbestaan van hetgeen het koor te bieden heeft, allereerst door vernieuwing en focus, maar evenzeer door behoud van waarin het koor uitblinkt. Het bestuur wil zangers, artistieke en zakelijke leiding, en de medewerkers graag dankzeggen voor hun prestaties. Ook dankt het bestuur de Artistieke Adviesraad voor haar inbreng en de fondsen die het voortbestaan van het koor mogelijk hebben gemaakt. Eigenlijk iedereen in de sector en het publiek die Cappella zo enorm enthousiast ondersteunen. Het bestuur gaat ervan uit dat Cappella Amsterdam ook in 2019 zal zorgdragen voor een reeks bijzondere producties van de allerhoogste kwaliteit en zal alles in het werk stellen om de continuïteit van het koor zeker te kunnen stellen.

ROOSTER VAN AFTREDEN

Naam	Functie	Datum benoeming	Datum laatste herbenoeming	Herbenoemen Aftreden				
				2018	2019	2020	2021	2022
Dhr Cohen, M.J.	voorzitter	2015, 30 jun	2016, 21 maart		H A			
Dhr Plaizier, W.		2012, 1 jan				A		
vacature								
Mevr Willemsen, M.	secretaris	2018, 1 jan						H A
Dhr Boekelman, A.J.	penningmeester	2016, 18 jan				H A		
Mevr Postema, E.		1 juni 2018						H A

Job Cohen
voorzitter

18 maart 2019, Amsterdam

BIJLAGEN: Functies en nevenfuncties Bestuursleden

Job Cohen:

Voorzitter Curatorium VNG

* Mede-voorzitter OFL

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving

* Voorzitter Cedris

Brancheorganisatie voor sociale werkgelegenheid

* Voorzitter Commissie Individuele Tegemoetkoming Slachtoffers WO II Transporten NS

Voorzitter Stichting voor Vluchteling-studenten UAF

Voorzitter Raad van Toezicht Vfonds

Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg

Voorzitter Raad van Toezicht Openbare Bibliotheek Amsterdam

Voorzitter Amsterdams 4-5 mei comité

* Vice-voorzitter Politie Onderwijs Raad

Voorzitter Commissie Kennis en Onderzoek

* Voorzitter Adviescommissie Grondrechten Functie-uitoefening Ambtenaren

Voorzitter Stichting Co-Ex

Denktank voor preventie van radicalisering

Voorzitter NVVE

Nederlandse Vereniging voor het Vrijwillig Levensende

Voorzitter Bart Tromp Stichting

Voorzitter Stichting Cello Oeuvreprijs

Voorzitter Bestuur Cappella Amsterdam

Voorzitter Stichting MS Nederland

* betaalde functie

Wim Plaizier:

Directeur Naarder Hoogt Holding BV, bezoldigd

COO African Parks Network (Zuid Africa), bezoldigd

Non Executive Director Omnia Holdings Limited (Zuid Afrika), bezoldigd

Voorzitter Bestuur Stichting Foundation for Rural Energy Services, onbezoldigd

Bestuurslid Stichting Cappella Amsterdam, onbezoldigd

Martine Willemsen:

Hoofdfunctie: Hoofd Development De Nieuwe Kerk Amsterdam / Hermitage Amsterdam, bezoldigd

Bestuurslid, Stichting Capella Amsterdam, onbezoldigd

Bestuurslid, MuseumPlusBus, onbezoldigd

Jan Boekelman:

Hoofdfunctie: Director Finance en lid van de directie van EBN B.V. te Utrecht, bezoldigd

Bestuurslid, Stichting Capella Amsterdam, onbezoldigd

Lid Raad van Toezicht KRO-NCRV, bezoldigd

Lid van het bestuur Stichting Kansfonds te Hilversum, onbezoldigd

Lid Raad van Commissarissen Oasen Drinkwater te Gouda, bezoldigd

Lid van het bestuur, Stichting Chimbo te Amsterdam, onbezoldigd

Lid Raad van Commissarissen Viva! Zorggroep te Velsen-Noord, bezoldigd

Eva Postema:

Hoofdfunctie: Zakelijk Directeur BAK, Basis voor Actuele Kunst, bezoldigd

Penningmeester Stichting Pynarello, onbezoldigd

Penningmeester Stichting Radio Antiqua, onbezoldigd

Secretaris CSNL, onbezoldigd